

Marcin Kački:
Jak Konfederacja łowi młodych

Maliny – klient płaci,
rolnik traci

Nina Andrycz i Józef Cyrankiewicz
– gwiazda i premier

Perfekcyjne kłamstwa
sztucznej inteligencji

WIECZNY WRÓG PRAWICY

**DRUGIE ŻYCIE
POLSKI
LUDOWEJ**

Poznaj tajemnice wywiadu!

SZPIEGOWSKIE KSIĄŻKI PRZEGLĄDU NA LATO

Wywiady Rosji, USA i Chin w nowej książce Tomasza Turowskiego

ŚWIAT U PROGU KATASTROFY, ALE JESZCZE NIE JEST ZA PÓŹNO

Kolejna książka Tomasza Turowskiego o tematyce szpiegowskiej. Był jednym z najlepszych oficerów wywiadu. Wie, o czym pisze, i robi to zawsze ciekawie. Zachęcam do lektury.

Gen. Gromosław Czempiński

PAKIET 65 zł ~~76 zł~~

Zamów na sklep.tygodnikprzeklad.pl lub wpłać na konto:
72 1090 2851 0000 0001 2023 9821 Fundacja Oratio Recta, 03-410 Warszawa, ul. Inżynierska 3 lok. 7.
Darmowa wysyłka listem nierejestrowanym Poczta Polska.

Duda w trzecim rządzie

Wracam jeszcze do 80. rocznicy ludobójstwa OUN-UPA na ludności polskiej Wołynia i Małopolski Wschodniej. Skromne obchody zorganizowane przez władze państwowe były nieudolną próbą przykrycia tej rocznicy pustosłowiem. Zrobiono wszystko, by mimo okrągłej rocznicy niczego sensownego nie powiedzieć. Zwłaszcza tego, co mogłoby się nie spodobać władzom Ukrainy. Hipokryzję, obłudę i głupotę polityków pełniących u nas ważne funkcje państwowe umiejętnie wykorzystuje do swoich celów prezydent Zefenski. Nie będzie nawet ekshumacji zamordowanych Polaków. Dla Ukrainy jest to duży problem, bo skala zbrodni jest tak ogromna, że świat miałby poważny kłopot z oceną tamtych wydarzeń. I rozgrzeszeniem państwa, któremu Polska tak bardzo przecież pomaga, z tego, że ciągle tysiące ofiar leżą na polach i w lasach.

Jedyne, co udało się załatwić, to wysprzątanie i pomalowanie okolic pomnika ofiar ludobójstwa na Wołyniu. Zdążono na chwilę przed rocznicą. I przynajmniej tam wstydu nie było. IPN może wrócić do ścigania milicjantów, żołnierzy i sędziów za wyroki w latach 80. Zajęcie dobrze płatne i nienerwowe. A na Ukrainę i tak od lat nikt ich nie wpuszcza. Bo i kto by się tam przejmował jakimiś polskimi lamentami i rezolucjami.

Ukraińcy wiedzą, czego chcą. I konsekwentnie te zbrodnie z przeszłości zacierają. A prezydent Duda, bo to jego uważam za głównego sprawcę tej amnezycznej polityki historycznej, nie wie, co zrobić, by doszło do ekshumacji ofiar ludobójstwa. Żal było słuchać oświadczenia po nabożeństwie ekumenicznym z udziałem prezydentów Dudy i Zefenskiego. Jak rozumieć „hold złożony wszystkim niewinnym ofiarom Wołynia”? To nie zbrodniarze z OUN-UPA mordowali Polaków, tylko kraina geograficzna?

Im dłużej będzie trwała taka hipokryzja w relacjach z Ukrainą, tym większa będzie kiedyś fala, która zmiecie tych

polityków, bo nie dorosli do trudnych czasów. I do swoich obowiązków.

Nieudolność prezydenta Dudy widzi coraz więcej Polaków. Zdecydowanie źle ocenia go 45,5% ankietowanych w sondażu IBRiS dla „Rzeczpospolitej”, a 14% raczej źle. Nie głosowałem na Andrzeja Dudę, ale przykro było patrzeć, jak na szczycie NATO w Wilnie polskiego prezydenta ulokowano w trzecim rządzie. Czwartego już nie było. Tak Dudę widzą w NATO. I w Unii Europejskiej. To nie przypadek, lecz efekt ośmioletnich rządów PiS, których Duda jest międzynarodową wizytówką.

Bardzo dziękuję za wszystkie dobre słowa i za wsparcie finansowe.
Proszę o dalsze wpłaty na:
Fundacja Oratio Recta
Nr konta: **72 1090 2851 0000 0001 2023 9821**
z dopiskiem: „Darowizna na rzecz PRZEGLĄDU”

BAKOWSKI

Ukazał się nowy numer ZDANIA (2/2023)

„Troje na jedną” z DANUTĄ WANIEK
„Demokratyczne i świeckie państwo prawa to moje polityczne credo”

W wersji elektronicznej dostępny na sklep.tygodnikprzeklad.pl

W NUMERZE

KRAJ

- 8 Drugie życie Polski Ludowej**
Prawica wciąż z nią walczy
- 13 Wpuszczeni w maliny**
Burza wokół skupu interwencyjnego
- 17 Prorocstwo Sienkiewicza**
Inwestowanie w rozwój po polsku
- 20 Zachwiana kariera posłanki PiS**
Kłopoty Iwony Arent

ZAGRANICA

- 22 Co Zachód naprawdę myśli o Ukrainie w NATO?**
Biden uciął spekulacje
- 24 Nadszarpnięte więzi**
Żydzi w USA nie wspierają Netanjahu

OPINIE

- 28 Howard W. French**
Waszyngtonu fantazjowanie o Indiach

KULTURA

- 30 Zaorać przeciwnika**
– rozmowa z Marcinem Kąckim
- 34 Trzeba zniszczyć ten teatr**
Władza kontra Krzysztof Gluchowski
- 36 Culturalia**
- 66 Szklany zawrót głowy**

HISTORIA

- 38 Armia sybiraków**
Berling też wyprowadził Polaków ze zsyłki

KSIĄŻKA

- 42 Aktorka i premier**
Nierówna miłość Andrycz i Cyrankiewicza

OBSERWACJE

- 50 Szlachetne maluchy w Monte Carlo**
Wyprawa wielkich sercem
- 56 Albania – piękno w pigułce**
Znacznie więcej niż plaże

TECHNOLOGIE

- 52 Era fabrykowania rzeczywistości**
Deepfaki coraz groźniejsza

ZWIERZĘTA

- 59 Marsz nurogęsi**
Dzielne i lubiane

FELIETONY I KOMENTARZE

- 3 Jerzy Domański**
Duda w trzecim rządzie
- 27 Andrzej Romanowski**
Kochóm Kurpse!
- 37 Tomasz Jastrun**
Rozkołysani w tańcu
- 47 Roman Kurkiewicz**
Hiszpania 1936-1939
– wojna zapomniana, zakurzona, wyparta
- 55 Wojciech Kuczok**
Powieść luksusowa

50

OBSERWACJE

SZLACHETNE MALUCHY W MONTE CARLO

Wyprawa wielkich sercem

52

TECHNOLOGIE

ERA
FABRYKOWANIA
RZECZYWISTOŚCI
Deepfaki
coraz groźniejsze

59

ZWIERZĘTA

MARSZ NUROGĘSI

Dzielne i lubiane

Projekt okładki: Iza Mierzejewska

✉ Głową w mur

Bardzo dziękuję za wieloletnią pamięć o wydarzeniach 1943 r. na Wołyniu. Wydaje mi się, że dość powszechne domaganie się przeprosin od strony ukraińskiej jest pewnym nieporozumieniem. Obecni Ukraińcy ani tego nie zrobili, ani w znakomitej większości nie są potomkami rzeczywistych winowajców. Problemem jest wynoszenie przez nich na pomniki inspiratorów i wykonawców tych zbrodni, gdyż to oznacza także gryfikowanie tych czynów jako zasług narodu ukraińskiego. Chcesz mieć ulicę swojego imienia w Ukrainie albo pomnik – zamorduj tysiąc Polaków! W imię przyjaźni z nami mogliby sobie znaleźć innych bohaterów.

Prof. Wiesław W. Jędrzejczak

✉ Dryfowanie polskiej nauki

Podobnie jak prof. Jan Widacki jestem zaskoczony, że wywiad z rektorem Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie prof. Mazurem na łamach „Polityki” nie wywołał szerokiego odzewu. Ale... W latach 70. na Uniwersytecie Warszawskim, zanim powołano Komitet PAN Polska 2000, odbyło się seminarium, na którym mówiono o wyzwaniach, jakim powinniśmy sprostać, aby przyspieszyć rozwój nie tylko gospodarczy, lecz także cywilizacyjny. Sformułowano wniosek o potrzebie podwojenia liczby osób z wyższym wykształceniem. Wówczas wykształcenie wyższe miało ok. 7,5% Polek

✉ Polski przemysł motoryzacyjny?

W nr. 27 PRZEGLĄDU wycytałem taką informację: „Wartość eksportu polskiego przemysłu motoryzacyjnego w pierwszym kwartale tego roku wyniosła 12,9 mld euro wobec 8,35 mld euro w ubiegłym roku”. I nie pytam złośliwie, ale z ciekawości: czym jest polski przemysł motoryzacyjny? I jakie marki w nim dominują?

W. Czuma

Wartość eksportu polskiego przemysłu motoryzacyjnego w pierwszym kwartale tego roku wyniosła 12,9 mld euro wobec 8,35 mld euro w ubiegłym roku.

Janusz Mikołaj Kowalski

Więcej listów na s. 49

ZDJĘCIE TYGODNIA

Aleja Milionerów. Ty pracujesz, oni się bogacą – akcja zorganizowana przez Platformę Obywatelską. Warszawa, plac Pięciu Rogów, 12 lipca 2023 r.

14 lipca minęło **30 lat od założenia Ośrodka Diagnostyczno-Lecznico-Rehabilitacyjnego dla Osób Niestyszących i Niedostyszących „Cochlear Center”, dzisiejszego Światowego Centrum Słuchu.** W tym czasie przeprowadzono 4,5 mln konsultacji i badań pacjentów, 600 tys. procedur chirurgicznych, wszczepiono 12,5 tys. implantów. Za tymi sukcesami stoi twórca programu, **prof. Henryk Skarżyński.** Pierwszą operację przeprowadził 16 lipca 1992 r., a 12 lipca 2002 r. jako pierwszy na świecie wszczepił implant ślimakowy. Imponujący dorobek i gigantyczna praca prof. Skarżyńskiego i jego zespołu są doceniane przez cały świat medyczny. A przede wszystkim przez pacjentów.

Metropolita łódzki abp Grzegorz Rys

30 września zostanie kardynałem. Ma 59 lat, w latach 2011-2017 był biskupem pomocniczym w Krakowie. Ma opinię człowieka otwartego i podobnie jak papież Franciszek żyjącego skromnie. Nie unika trudnych tematów.

45,5% ankietowanych przez IBRIŚ w sondażu dla „Rzeczpospolitej” **źle ocenia prezydenta Dudę,** a 14,0% raczej źle. Raczej dobrze ocenia go 24,2%, a zdecydowanie dobrze 15,5% respondentów.

W kolejnym amerykańskim pakiecie uzbrojenia dla Ukrainy znajduje się artylerijska amunicja kasetowa DPICM. Ponad 120 państw, w tym większość krajów NATO, ale nie Polska, zdelegalizowało tego typu uzbrojenie. Rosja na wojnie

z Ukrainą stosuje amunicję kasetową.

Tomasz Różycki, tłumacz i poeta, otrzymał **Nagrodę im. Wisławy Szymborskiej** i czek na 10 tys. zł za tom „Ręka pszczelarza”.

Zarząd Dzielnicy Mokotów i Ministerstwo Kultury, które wymusiło na wojewódzkim konserwatorze zabytków decyzję o budowie **potężnego apartamentowca na obrzeżach Cmentarza Mauzoleum Żołnierzy Armii Radzieckiej w Warszawie,** zdaniem **stołecznego konserwatora Michała Krasuskiego** dopuścili się ewidentnego zniszczenia tego zabytku. Biuro Stołecznego Konserwatora Zabytków wnioskuje o stwierdzenie nieważności tego postanowienia.

Grupa TVN, kontrolowana przez amerykański koncern Warner Bros. Discovery (WBD), **wypłaciła akcjonariuszom w 2022 r. aż 1,3 mld zł dywidendy.** Choć kwota jest ogromna, niewiele amerykańskim właścicielom pomogła. WBD w zeszłym roku miał stratę w wysokości 5,5 mld dol. netto.

TVP zaczyna brakować ludzi do wygłaszania partyjnych bredni. Radzą sobie, wynajmując do ulicznych sond aktorów zatrudnianych przez agencję medialną.

Dzieci, które ukończyły 15 lat, będą mogły towarzyszyć myśliwym na polowaniach za zgodą rodziców. Taka jest propozycja sejmowej komisji nadzwyczajnej. Nie uwzględnia protestów wielu organizacji, które uważają to rozwiązanie za szkodliwe.

PRZEBŁYSKI

Desant łódzki na stolicę

Ludu Warszawy, nie masz ty szczęścia do namiestników PiS, którzy trafiają na posadę wojewody mazowieckiego. Prezes Kaczyński jest bardzo niezadowolony ze swoich warszawskich bulwerów. Nie widzi tam nikogo, kto by go bawił zajadłością ataków na Rafała Trzaskowskiego. Sięgnął więc po Tobiasza Bocheńskiego, wojewodę łódzkiego. W Łodzi, która pozbyła się tego psuja, do dziś trwają bankiety. Gdy tam świętują, Warszawę czeka urzędnicza mitręga. Bocheński już robi wszystko, by utrudniać, opóźniać i przeszkadzać we wszystkim, co robi Trzaskowski.

Na dodatek desant łódzki jest tak słabo ogarnięty, że nawet w PiS śmieją się z niego i jego megalomańskich min. Bocheński ośmiesza urząd wojewody, ale ten jeden widz ma z niego sporo radochy. Jeszcze kwartał.

Reprezentacja biznesmenów

Kibice pytają, dlaczego nasza reprezentacja gra tak marnie. No to mają odpowiedź. Jak piłkarze mają dobrze grać, skoro głowy mają zajęte biznesami? A do biznesu trzeba mieć taki dryg jak Anna Lewandowska. Żona kapitana reprezentacji zarabia na mężu krocie. Pozadrościł jej Grzegorz Krychowiak. Partnerów nie szukał daleko. Z lekarzem reprezentacji Jackiem Jaroszewskim i fizjoterapeutą Pawłem Bambrem założył spółkę, która otworzyła w Dąbrowie pod Poznaniem centrum medyczne. Krychowiak włożył w ten biznes 3 mln zł. Dyrektorem medycznym Centrum Medycznego Medklinika został dr Jaroszewski. Niestety, trzech Polaków w jednym biznesie to o dwóch za dużo. Krychowiak oskarżył Jaroszewskiego o oszustwo. Sprawa jest rozwojowa. Prezes PZPN Cezary Kulesza ma w najbliższym otoczeniu kolejnego strzelonego babola.

Poronin bez ks. Parzygnata

Poronin odetchnął. Z posadą proboszcza pożegnał się ks. Stanisław Parzygnat. Wycinał takie numery, że nawet metropolita krakowski abp Jędraszewski, tak przecież tolerancyjny dla grzechów kleru, nie zdzierzył i wysłał go na emeryturę.

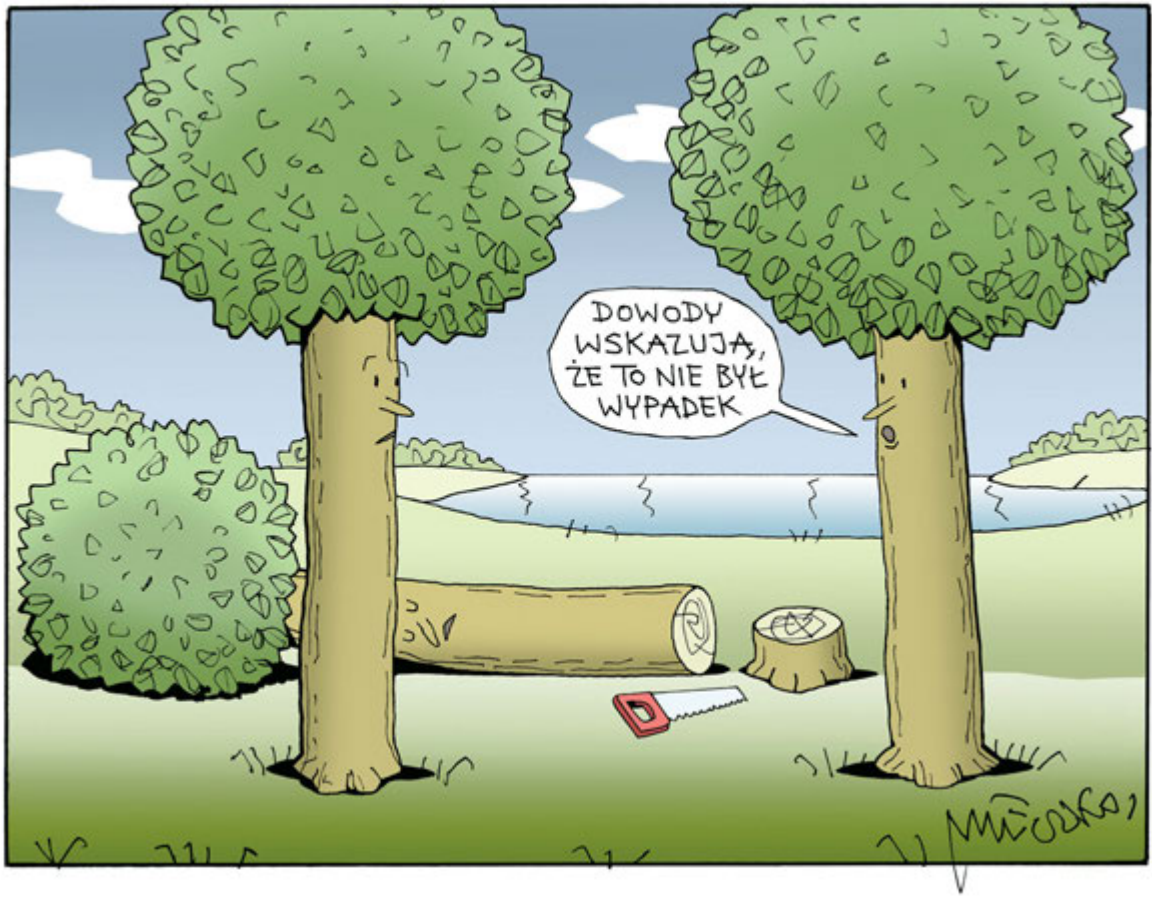
W ten sposób uprzedził wywiezienie księżulka na taczkach. Ks. Parzygnat naraził się góralom. I to mocno. Rzucił na parafian kłątwy i życzył, by ich dzieci za grzechy rodziców rodziły się „karłowate i z wodogłowiem”, a starsze „były przyszczone i niedomyte”. Lubił zamieniać góralkom i góralom pokutę za grzechy na wpłatę gotówki. Może od niedomytych brał więcej? Ciekawe, czy nowy proboszcz zdejmie kłątwe, którą ks. Parzygnat rzucił na mieszkańców Mszany Dolnej.

Postępowcy z Łódzkiego

Chcecie szybkiego internetu? Wolny rynek rozwiązuje każdy problem, na którym można zarobić. Zwłaszcza nieszablonowo. Ks. Andrzej Kroczek, proboszcz parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Zduńskiej Woli-Karsznicach, chce zamontować urządzenia Orange na krzyżu znajdującym się na dachu kościoła. Czy jest to profanacja? Zdaniem kurii łódzkiej takie działania nie stanowią profanacji w rozumieniu nauki Kościoła. A więc plus dla postępowców z Łódzkiego. Dostrzegł ich i docenił nawet papież Franciszek, awansując metropolitę abp. Rysia na kardynała.

PYTANIE TYGODNIA

Czy Polacy są narodem pamiętliwym?

PROF. ADAM LESZCZYŃSKI,

historyk, socjolog, autor książki „Ludowa historia Polski”

Polacy oczywiście są narodem pamiętliwym – pamiętają o doznanych krzywdach, ale już nie o tych, które wyrządzili innym. Wypierają je podobnie jak inne narody i jest to psychologicznie zrozumiałe. Lubimy bowiem myśleć o własnej wspólnotce, że jest lepsza od innych. Tu wielka rola dla odpowiedzialnej polityki i edukacji. Niemcy odrobili tę lekcję w stosunku do Żydów i Zagłady. Przed nami jeszcze dużo pracy.

JACEK ŻAKOWSKI,

dziennikarz, publicysta, „Polityka”

Polacy są bardzo pamiętliwi. To wynika z czegoś, co dokładnie opisuje pani profesor Agnieszka Golec de Zavala, a co nazywa się narcyzmem grupowym. Polska kultura jest bardzo narcystyczna, to znaczy mamy poczucie, że jesteśmy wyjątkowi, że zasługujemy na szczególne miejsce i jesteśmy nieustannie pokrzywdzeni. Za tym idzie oczywiście pamiętliwość, bo pamiętamy doskonale, to nas motywuje do pamiętania swoich krzywd jako społeczeństwo. Przy czym absolutnie nie pamiętamy krzywd, które my wyrządziliśmy. Widać to świetnie w relacjach polsko-ukraińskich. Setki lat polskiej kolonizacji Ukrainy – okrucieństwa, pańszczyzny

– nie istnieją w polskiej świadomości jako coś, za co powinniśmy przeproszać, mimo straszliwych zbrodni, które też tam popełnialiśmy. Natomiast zbrodnia wołyńska żyje w sposób bardzo intensywny w naszej świadomości.

ZIEMOWIT SZCZEREK,

pisarz, dziennikarz, „Gazeta Wyborcza”

Zazwyczaj nie jestem skłonny do przypisywania tego typu przymiotów konkretnym narodowościom, bo to naprawdę zależy od wielu czynników, np. od doświadczeń historycznych. Polacy są narodem stereotypowym. Przede wszystkim mamy zbiorowy PTSD historyczny, z którego dopiero teraz mniej więcej zaczęliśmy wychodzić. Objawia się on pewnym przewrażliwieniem na konkretne sprawy. Wystarczy zobaczyć, jak łatwo PiS odkopało antyniemieckie uprzedzenia w społeczeństwie. Rzecz w tym, że były dwa sposoby radzenia sobie z tym posttraumatycznym syndromem. Jeden kazał wszystko szybko zapomnieć, kłaniać się dawnym oprawcom i nie przejmować. A drugi był znowu zbyt zapiekły. Obydwa rządziły na przemian podejściem do polskiej historii.

Rozmawiał Kornel Wawrzyniak